

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 1 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

БІЛІМ АЛУШЫЛАРДЫҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫНА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Пәні:

Пәндер коды:

БББ атауы:

Оқу сағат/кредит көлемі

Оқу курсы мен семестрі:

Білім алушылардың

өзіндік жұмысы

Фармакология

Farm 2202

6B10106 «Фармация»

180/6

2/3

120

Шымкент, 2024 ж.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	044-41/ 37 беттің 2 беті

Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабусқа) сәйкес өзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

Хаттама № 11 « 10 » 06 2024ж.

Кафедра менгерушісі, ф.ғ.к., профессор м.а.

Токсанбаева Ж.С.

ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 3 беті

Кредит №1 Озіндік жұмыс №1

Тақырыбы: Дәрілердің әсерінің ағзаның қасиетіне тәуелділігі. Дәрілердің фармакологиялық эффектісінің дәрінің қасиетіне және оны қолдану жағдайына тәуелділігі

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Дәрілердің ағзага әсерлерінің түрлері.
2. Қайта қабылдағанда пайда болатын эффект.
3. Енгізу жолдары және оның эффектілері.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӘЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӘЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

ВАРИАНТ -1

1. Дәрілердің химиялық құрылышы, физико-химиялық және физикалық қасиеттері.
2. Дозалар мен концентрациялар.
3. Дәрілерді қайталап қолдану.

ВАРИАНТ – 2

1. Дәрілердің бір-бірімен байланысуы.
2. Фармакологиялық бір-бірімен байланысу.
3. Фармацевтикалық бір-бірімен байланысу.

Озіндік жұмыс №2

Тақырыбы: Дәрілік құралдардың әсерінің пайда болуына биоритмдердің тигізетін ықпалы. Хронофармакология туралы түсінік.

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Хронофармакология.
2. Хронофармакокинетика және хронофармакодинимика.
3. Десинхроноз.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӘЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӘЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттін 4 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

Бақылау:

Сұрақтарға жауап беру:

- Хронофармакологияның анықтамасы және түсініктемесі.
- Хронофармакологиядағы терминология.
- Адамның биоритмдері.
- Дәрілер есептерінің байқалуына биоритмдердің әсері.
- Жыл уақыты мен тәуліктік ритмге байланысты әртүрлі топ препараттарын қолдану ерекшеліктері.

Озіндік жұмыс №3

Тақырыбы: Афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұргындарға ақпараттық- кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы занылыштары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

- Сезімталдық, оның түрлері
- Афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілердің жіктелуі.
- Аnestezия, оның түрлері. Аnestетиктерге қойылатын негізгі талаптар.
- Аnestезирлеуші дәрілердің фармакологиялық қасиеттерінің салыстырмалы бағасы, олардың аnestезирлеуші активтілігі, ОЖЖ – не әсері, шырышты қабық арқылы өту қабілеті, улылығы.
- Аnestезияның әртүрлі түріне аnestезирлеуші дәрілердің қолдануы (дозалар, концентрациялар).
- Аnestезирлеуші дәрілермен жедел улану және оған көрсетілетін алғашқы көмек.
- Органикалық және бейорганикалық бырыстырығыш дәрілердің негіздері. Бүркеуші, сініруші, тітіркендіруші дәрілердің әсер ету механизмі және қолдану көрсеткіштері. Ашылар. Қолдану спектрі.
- Іш жүргізетін және қахырық түсіретін дәрілердің қолдану көрсеткіштері.

Бағдарлама бойынша игерілетін препараттар: прокайн, лидокаин, артикаин, бупивакайн, ропивакайн, висмуттың негіздік нитраты, танин, емен қабығының қайнатпасы, шайқурай шөбінің тұнбасы, селбен жапырақтары, түймедақтың гүлдері, қаражемістің жемістері, алюминий-калий ашудасы, крахмал шырышы, алюминий тотығы, магний трисиликаты, белсендендерілген көмір, тальк, ақ саз балшық, кафморалы спирт, аммиак ерітіндісі, қыша, тазартылған терпентин мавыйы.

Дозасын білуге қажетті препараттар: лидокаин, прокайн, артикаин, бупивакайн, ропивакайн, белсендендерілген көмір

Рецепт түрінде жазу:

- Инфильтрациялық аnestезияға арналған дәрі.
- Жұлын ми аnestезиясында қолданылатын дәрі.
- Аnestезияның барлық түрінде қолданатын дәрі.
- Ауыз қуысының қабыну ауруларында қолданылатын бырыстырығыш дәрі.
- Күйіктерде, жарапарда қолданатын бырыстырығыш дәрі.
- Жүрек тамырларды рефлекторлы кеңейтетін, жергілікті қолданғанда шырышты қабықтардың тамырларын тарылтатын тітіркендіргіш дәрі.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 5 беті

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

Вариант – 1

1. Жедел улануларды емдеуге арналған сініруші дәрілер.
2. Метеоризмде қолданатын дәрі.
3. Асқазан жара ауруын емдеуге арналған бұркеуші (қаптағыш) дәрі.
4. Созылмалы іш қатуда қолданылатын іш жүргізетін дәрі.

Вариант – 2

1. Асқазан жара ауруында қолданатын висмут препараты бар таблеткалар.
2. өткізгіш анестезияда қолданатын дәрі.
3. Терминалды анестезияда қолданатын дәрі.
4. Тәбетті қуаттандыратын дәрі.

Өзіндік жұмыс №4

Тақырыбы: Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық- кенестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Шеткерлік холинергік жүйелердің анатомо-физиологиялық ерекшеліктері.
2. Синаптық рецепторлар туралы түсінік. М-Н-холинорецепторларға бөлінуі.
3. Холиномиметиктерді қолдану ерекшеліктері, жанама әсерлері, қолдануға қарсы көрсеткіштері.
4. Холиномиметиктермен улану. Улану кезінде көрсетілетін алғашқы қөмек.
5. Никотиннің ағзага көрсетілетін улы әсері. Шылым шегудегі күресте қолданатын дәрілер.
6. Антихолинэстеразды дәрілер. Әсер ету механизмі, қолдану ерекшеліктері.
7. ФОҚ өндірісте, ауыл шаруашылығында қолдануы. ФОҚ улану симптомдары. Холинэстераза реактиваторлы туралы түсінік. Қөмек шаралары.
8. Атропинмен улану симптомдары. Уланғандағы қөмек.
9. Ганглиоблокаторлар. Әсер ету механизмі. Деполяризациялық және антидеполяризациялық дәрілер.
10. Адренергік рецепторлар туралы түсінік, олардың түрлері, жинақталуы.
11. α - адrenomиметиктердің фармакологиялық сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері, жанама әсерлері, қарсы көрсеткіштері.
12. β – адrenomиметиктердің фармакологиялық сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері, жанама әсерлері, қарсы көрсеткіштері.
13. Симпатомиметиктердің (эфедрин) фармакодинамикасы, әсер ету ерекшеліктері және қолдануы.
14. α - адреноблокаторлық дәрілердің жалпы сипаттамасы. Оларды медициналық практикада қолдануы. Болуы мүмкін асқынулар және оларды алдын-алу. β – адреноблокаторлық дәрілердің антиангинальды және антигипертензивті әсері. Негізгі қасиеттері мен қолданылулары. Кардиоселективті дәрілердің жанама әсерлері.
15. Симпатолитикалық (резерпин, октадин) дәрілердің сипаттамасы. Гипотензивті әсерінің механизмі. Қолдану көрсеткіштері, жанама әсерлері, қолдануға қарсы көрсеткіштері.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 6 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

Бағдарлама бойынша препараттар: ацетилхолин, неостигмин бромиді, галантамин, физостигмин салицилаты, армин, такрин, дипироксим, аллоксим, изонитрозин, тригексифенидил, атропин сульфаты, платифиллин, ипратропий бромиді, тиотропий бромиді, пирензепин, тропикамид, қыстырылған препараттар (ипратропий бромиді және фенотерол және тб.), цититон, лобелина гидрохлорид, бензогексоний, азаметония бромид, гигроний, тубокурарин хлориді, пипекуроний бромиді, атракурий безилаты, рокуроний бромиді, суксаметоний хлориді;

- эpineфрин, норэpineфрин, фенилэфрин, оксиметазолин, ксилометазолин, клонидин, изопреналин, добутамин, сальбутамол, фенотерол, формотерол, салметерол, эфедрин, индакатерол, фентоламин, празозин, доксазозин, метопролол, атенолол, оксипренолол, бисопролол, небиволол, карведилол, гуанетидин, резерпин.

Рецепт түрінде жазу:

1. Глаукоманы емдеуге арналған M – холиномиметик.
2. Шылым шегуді азайтатын дәрі.
3. Ішек атониясында қолданатын M-холиномиметик.
4. Миастения мен параличте қолданатын антихолинэстеразды дәрі.
5. Бронх демікпесін емдейтін дәрі.
6. Әуе және теніз ауруын алдын-алатын дәрі.
7. Спазмдарды жоятын дәрі.
8. Асказан және 12 елі ішек жара ауруын емдейтін дәрі.
9. Жүрек қызметін қуаттандыратын адреномиметик
10. Ішке қабылдайтын бейтікелей әсерлі адреномиметик.
11. ОЖЖ –не әсер етпейтін симпатолитиктер тобындағы дәрі
12. Брадикардияны шақырмайтын адреноблокаторлық препарат.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

Вариант – 1

1. Бронх демікпесінің ұстамасын басатын дәрі.
2. Жедел ринитті емдейтін дәрі.
3. Бронх демікпесінің ұстамасын алдын-алуға арналған дәрі.
4. Антиадренергтік дәрілер тобындағы стенокардия ұстамасын алдын- алатын дәрі.
5. Феохромоцитомада қолданатын дәрі.

Вариант – 2

1. Полиемиелиттен кейінгі қозғалыш активтілігін орнына келтіретін антихолинэстеразды дәрі.
2. ФОҚ уланған кезде қолданатын холинэстераза реактиваторлар тобындағы дәрі.
3. Тынысты рефлекторлы түрде қуаттандыратын дәрі.
4. Көз жағар майы түріндегі M – холиномиметик.
5. Паркинсон ауруын емдейтін дәрі.

Вариант – 3

1. Прозериннің антагонисті болып табылатын куаратәрізді дәрі.
2. Гипертониялық криз кезінде қолданатын дәрі.
3. Басқарылатын гипотензияда қолданылатын дәрі.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 7 беті

4. Вестибулярлы бұзылыстарда, морфинді және алкогольді абстиненцияны азайту үшін қолданылатын α - адреноблокаторлар.

5. Глаукоманы емдеуге арналған β₁ β₂ – адреноблокаторлар тобына жататын дәрі.

Озіндік жұмыс №5

Тақырыбы: Пуринергиялық синапстарда қозудың берілуіне ықпал ететін дәрілер.
Дофаминергиялық синапстагы қозудың берілуіне әсер ететін дәрілер.

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында Пуринергиялық синапстарда қозудың берілуіне ықпал ететін дәрілер фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

- Пуринергиялық синапстарға әсер ететін дәрілер.
- Пуринді рецепторлардың тұрлери.
- Орталық әсері бар тікелей дофаминомиметиктер.
- Тікелей емес дофаминомиметиктер.
- Дофаминды рецепторларды тежейтін құралдар.

Бағдарлама бойынша препараттар: допамин, амантадин, апоморфин, бромокриптин, серотонин адипинаты, ондансетрон, аденоzin фосфаты.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

- Пуринергиялық иннервацияға әсер ететін дәрілердің жіктелуі.
- Аденозин, инозин.
- Аденозинтрифосфат – АТФ, аденоzinмонофосфат – АМФ.
- Дипиридамол.
- Кофеин, теофиллин.
- Тікелей емес әсерлі дофаминомиметиктер.
- Тікелей әсерлі дофаминомиметиктер.
- Дофаминге рецепт жазу.
- Добутаминге рецепт жазу.

Кредит №2

Озіндік жұмыс №1

Тақырыбы: Этил спирті. Алкоголизмнің әлеуметтік аспектілері

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

- Этил спирті. Қолдану көрсеткіштері, жанама әсерлері.
- Алкоголизмге әкелетін факторлар, әлеуметтік аспектілері

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 8 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

Бағдарлама бойынша препараттар: этил спирті, тетурам.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты караңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Алкоголизмнің әлеуметтік-психологиялық аспектілері.
2. Алкогольды тәуелділіктің дамуына алып келетін факторлар.
3. Медициналық анықтамалар.
4. Аурудың этиологиясы, патогенезі (аурудың дамуы), стадиялары.
5. Тәуелділік синдромы, доғару синдромы.
6. Алкоголизм кезіндегі денсаулықтың бұзылуы.

Озіндік жұмыс №2

Тақырыбы: Ұйықтататын дәрілер. Эпилепсияға қарсы, тырысуға қарсы, паркинсонизмге қарсы дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық- кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында ұйықтататын, эпилепсияға қарсы, тырысуға қарсы, паркинсонизмге қарсы дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы зандылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Ұйқы физиологиясы. Ұйқы бұзылысының түрлері.
2. Ұйықтататын дәрілердің жіктелуі.
3. Ұйықтататын дәрілердің әсер ету механизмі. Ұйқы құрылымына әсер етуі.
4. Эффектінің даму жылдамдығы, ұзактығы, әсерінен қейінгі әсері, кумуляция қабілеті бойынша салыстырмалы сипаттамасы, үйқысыздықтың әр түрлі түрінде қолданылуы, дәріге тәуелділіктің даму мүмкіндігі, үйренгіштік.
5. Эпилепсия, эпилепсияға қарсы дәрілердің фармакологиялық қасиеттері. Эпилепсия жиілігіне және ауырлығына әсері. Алдын алу мақсатында қолдану ерекшеліктері.
6. Үлкен және кіші тырысу ұстамаларында, эпилепсиялық статуста қолданылатын дәрілер. Қыстырылған терапия.
7. Паркинсонизм. Аурудың себептері және емдеудің негізгі негіздері.
8. Паркинсонизмге қарсы дәрілердің жіктелуі. Паркинсонизмге қарсы қолданылатын дәрілердің фармакологиялық, қолдану ерекшеліктері.

Тақырып бойынша препараттар: диазепам, нитразепам, феназепам, зопиклон, золпидем, дексмедетомидин; натрий оксибутираты, лидокаин, магний сульфаты; фенобарбитал, бензобарбитал, клонозепам, карбамазепин, валпроїн қышқылы, диазепам, ламотриджин, топиromат, тиагабин, габапентин, леветирацетам; леводопа, леводопаның ингибиторлармен жұптасқан препараттары, тригексифенидил, селегилин, бромокриптин

Рецепт түрінде жазу:

1. Құшті ұйықтататын әсерді көрсететін бензодиазепин тобындағы препарат.
2. Ұйқы құрамына аз әсер ететін ұйықтататын дәрі.
3. Эпилепсияға қарсы және ұйықтататын әсерді көрсететін барбитураттар тобындағы препарат.
4. Үлкен дозада ұйықтататын әсерді көрсететін транквилизатор.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 9 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

5. Кең спектрлі эпилепсияға қарсы әсері бар препарат.

6. М-холиноблокатор тобындағы паркинсон ауруын емдейтін дәрі.

7. Тырысулады басатын дәрі.

8. Үлкен тырысу ұстамаларын алдын-алатын дәрі.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1-Вариант

1. Ұйықтататын дәрілердің жіктелуі.
2. Эпилепсия, эпилепсияға қарсы дәрілердің фармакологиялық қасиеттері. Эпилепсия жиілігіне және ауырлығына әсері. Алдын алу мақсатында қолдану ерекшеліктері.
3. Паркинсонизмге қарсы дәрілердің жіктелуі. Паркинсонизмге қарсы қолданылатын дәрілердің фармакологиялық, қолдану ерекшеліктері.
4. Ұйықтататын дәрілермен улану және көмек беру шаралары.

2-Вариант

1. Эффектінің даму жылдамдығы, ұзактығы, әсерінен кейінгі әсері, кумуляция қабілеті бойынша салыстырмалы сипаттамасы, үйқысыздықтың әр түрлі түрінде қолданылуы, дәріге тәуелділіктің даму мүмкіндігі, үйренгіштік.
2. Үлкен және кіші тырысу ұстамаларында, эпилепсиялық статуста қолданылатын дәрілер. Қыстырылған терапия.
3. Паркинсонизм. Аурудың себептері және емдеудің негіздері.
4. Паркинсонизмге қарсы қолданылатын дәрілерді қолданғанда болуы мүмкін асқынулар.

Озіндік жұмыс №3

Тақырыбы: Психотропты дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында психотропты дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Нейролептиктер тобындағы дәрілердің фармакологиялық қасиеттері. Нейролептоанальгезия туралы түсінік.
2. Нейролептиктер тобының кейбір өкілдерінің салыстырмалы сипаттамасы.
3. Литий тұздарының фармакологиялық сипаттамасы.
4. Анксиолитиктер тобының фармакологиялық сипаттамасы, олардың нейролептиктерден айырмашылығы.
5. Анксиолитиктер (транквилизаторлар) тобының кейбір өкілдерінің салыстырмалы сипаттамасы.
6. Тыныштандыратын (седативті) дәрілердің кейбір өкілдерінің фармакологиялық сипаттамасы.
7. Антидепрессанттардың фармакологиялық ерекшеліктері.
8. Антидепрессанттардың кейбір өкілдерінің психотропты әсерлерінің ерекшеліктері.
9. Психоугоддырыштардың фармакологиялық ерекшеліктері. МАО ингибиторларымен үш циклды антидепрессанттармен сыйыспаушылығы.
10. Психоугоддырыштардың салыстырмалы ерекшеліктері.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 10 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

11. Ноотропты дәрілердің фармакологиялық ерекшеліктері. Ноотропты дәрілердің кейір өкілдерінің әсерінің ерекшеліктері.

12. Аналептикердің фармакологиялық және салыстырмалы ерекшеліктері.

13. Аналептикермен жіті улану, жедел көмек көрсету.

Бағдарлама бойынша препараттар: хлорпромазин, левомепромазин, трифлуоперазин, галоперидол, хлорпротиксен, сульпирид, клозапин, рисперидон, оланзапин, диазепам, феназепам, медазепам, буспирон, оксазепам, алъпрозолам, флумазенил, дексмедетомидин, шүйгіншөптің препараттары, сасықшөптің тұндырымасы, натрий бромиді, амитриптилин, пиразидол, флюоксетин, венлафаксин, пароксетин, сертралин, мirtазепин, литий карбонаты, кофеин, мезокарб, бемитил, элеутерококк экстракти, женьшень тұндырымасы, пирацетам, гопантен қышқылы, глицин, бемегрид, кофеин-бензоат натрий, камфора, сульфокамфор қышқылы және прокайн.

Рецепт түрінде жазу:

1. Ұзақ әсерлі нейролептик.
2. Психомоторлы қозудың ұстамасын жоятын дәрі.
3. Невротикалық жағдайларды емдеуге арналған дәрі.
4. Үлкен дозада ұйықтататын әсерді көрсететін транквилизатор
5. Тұндырма және таблетка түріндегі тыныштандратын дәрі.
6. Күндізгі транквилизатор
7. Даму эффектісі тез антидепрессант.
8. Тыныштандыруши әсері бар антидепрессант.
9. Оқуды қуаттандыратын, ақыл қызметін және есті жақсартатын, ішке қолданылатын ноотропты дәрі.
10. Психостимуляциялық қасиеті бар аналептик.
11. Маниакальды – депрессивті психозда қолданылатын дәрі.
12. Маниакальды қозуды басатын дәрі.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

Вариант – 1

1. Эмоциональды кернеу және үрей сезімін жоятын дәрі.
2. Тұндырма және таблетка түріндегі тыныштандыратын дәрі.
3. Маниакальды қозуды басатын дәрі.
4. Маниакальды депрессивті психозды емдеуге арналған дәрі.
5. Ұзақ әсерлі нейролептик.

Вариант – 2

1. Күндізгі транквилизатор.
2. Сирек экстрапирамидалық бұзылыс шақыртатын дәрі.
3. Эпилепсияға статусты басатын дәрі.
4. Маниакальды – депрессивті психозда ұстамасын алдын алатын дәрі.
5. Тыныштандыруши әсері бар антидепрессант.

Озіндік жұмыс №4

Тақырыбы: Наркоздық дәрілер

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 11 беті

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызыметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызыметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, наркоздық дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Наркозға арналған дәрілердің ашылу тарихы және қолданылуы.
2. Наркоз туралы түсінік.
3. Наркозға арналған дәрілердің жіктелуі. Оларға қойылатын талаптар.
4. Премедикация, наркоз және қыстырылған наркоз туралы түсінік.
5. Ингаляциялық наркозға арналған дәрілер.
6. Бейингалациялық наркозға арналған дәрілер. Енгізу жолдарымен әдістері.
7. Наркоздың даму жылдамдығы, әсер ету үзактығы бойынша салыстырмалы сипаттамасы.

Бағдарлама бойынша препараттар: : галотан, изофлуран, сенофлуран, пропофол, тиопентал, кетамин, натрий оксипаты.

Рецепт түрінде жазу:

1. Негізінен қүре тамырға белгіленетін ультракысқа әсерлі наркозға арналған дәрі.
2. Айқын қозу стадиясы бар наркозға арналған дәрі (алифаттық қосылыс).
3. Антигипоксиялық қасиеті бар ішке енгізілетін наркозға арналған дәрі.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

Вариант - 1

1. Наркоз деп .... айтады.
- 1) естің толық жойылуымен, ауру сезімінің және рефлекторлық реакциялардың басылуымен, қаңқа бұлышық еттерінің тонусының төмендеуімен сипатталатын ОЖЖ-нің қайтымды тежелуін 2) естің толық жойылуымен, ауру сезімінің және рефлекторлық реакцияларының басылуымен, қаңқа бұлышық еттерінің тонусының төмендеуімен сипатталатын ОЖЖ-нің қайтымсыз тежелуін 3) естің жойылуымен қатар ауыру сезімінің басылмауын 4) қозу периоды ұзак, агональды стадияға өткенде наркоз стадиясы ұзак болғанды 5) ұйқы стадиясын, наркоз стадиясы және агональды стадиясын
2. Бейингалациялық наркозға арналған дәрілердің ішінен ішке қабылданатын препарат .... болып табылады.
- 1) пропанидид 2) кетамин 3) тиопентал-натрий 4) предион 5) натрий оксибутираты
3. Ингаляциялы наркоз үшін қолданатын препарат....болып табылады.
- 1) пропанидид 2) кетамин 3) натрий оксибутираты 4) тотыққан азот 5) тиопентал натрий
4. Наркозға арналған дәрілердің әсерінің механизмі ... байланысты.
- 1) кальций иондарының жасушашілік концентрациясының артуымен 2) ОЖЖ-гі қозудың нейронаралық берілуді тежеумен 3) ОЖЖ-гі алмасу процестерін тежеумен 4) ми ұлпасының оттегіні пайдалануын төмендетумен ОЖЖ-дегі қозудың нейрон аралық берілүін тежеумен 5) ГАМҚ –мен органикалық процестерді қоздырумен

Вариант – 2

1. Бейингалациялық наркоз үшін ... қолданбайды.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 12 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

- 1) фторотан 2) тиопентал натрий 3) кетамин 4) натрий оксибутираты 5) пропанидид
 2. Миокардтың адреналинге сенсибилизациясын жоғарылататын және жүрек жиырылуының аритмиясын пайда ету мүмкін препаратқа ... жатады.
 1) наркозға арналған эфир 2) тиопентал натрий 3) тотықкан азот 4) фторотан 5) пропанидид.
 3. Азот тотығының негізгі қасиеттеріне.... жатпайды.
 1) жоғары наркоздық активтілік 2) қозу стадиясы әлсіз айқын болу 3) айқын миорелаксацияны шақырмауы 4) ингаляция біткен соң тез ояну 5) әсерінен кейінгі синдромның болмауы
 4. Наркозға арналған үшкыш сүйіктіктарға ... жатады.
 1. 1) тиопентал-натрий 2) азот тотығы 3) кетамин 4) галотан 5) натрий оксибутираты

Өзіндік жұмыс №5

Тақырыбы: Актопротекторлар

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырма:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Актопротекторлардың фармакологиялық сипаттамасы.
2. Актопротекторлардың салыстырмалы сипаттамасы.
3. Жалпы қуаттандыратын дәрілердің жіктелуі.
4. Қолдану көрсеткіштері.
5. Жалпы қуаттандыратын дәрілерді енгізу жолдары.
6. Жанама әсерлердің болу мүмкіндігі.

Бағдарлама бойынша препараттар: бемитил, элетеңерокок тұндырмасы, жень-шень тұндырмасы.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӘЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӘЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Актопротекторларға рецепт жазу.
2. Жалпы қуаттандыратын дәрілердің жалпы сипаттамасы.
3. Жалпы қуаттандыратын дәрілерге рецепт жазу.

Кредит №3

Өзіндік жұмыс №1

Тақырыбы: Сульфаниламидтік дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, сульфаниламидтік дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Қолдануы және фармакологиялық қасиеттері бойынша сульфаниламидтердің жіктелуі.
- Сульфаниламидтердің антимикробтық әсер ету механизмі.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 13 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

2. Салазосульфаниламидтер. Қолдану көрсеткіштері, емдеу әсерінің механизмі.
3. Сульфанламидтердің триметоприммен бірге қыстырылған препараттары. Антимикробтық әсер ету механизмі. Қолдану және қолдануға қарсы көрсеткіштері, жанама әсерлері.
4. Сульфаниламидті препараттармен емдеудің жалпы ұстанымдары.
5. Сульфаниламидті препараттардың жанама әсерлерін фармакологиялық коррекциялау.

Бағдарлама бойынша препараттар: сульфаметаксозол и триметоприм, салазопиридин, сульфацетамид.

Рецепт түрінде жазу:

1. Грамм (-) бактерияларға әсер ететін препарат.
2. Ішек инфекцияларын емдеуге арналған 8-оксихонолин туындысы.
3. Менингиттің қыстырылған терапиясы үшін қолданылатын сульфаниламидті препарат.
4. Спецификалық емес жара колитін емдеуге арналған дәрі.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

Вариант – 1

1. Ішек қуысына әсер ететін және тік ішек инфекцияларын емдеуге қолданатын сульфаниламидті препаратқа .... жатады.
- 1) этазол 2) уросульфан 3) фталазол 4) сульфадимезин 5) сульфадиметоксин
2. Конъюнктивитті емдеу үшін қолданатын сульфаниламидті препаратқа ... жатады.
- 1) этазол 2) уросульфан 3) сульфадимезин 4) сульфацил-натрий 5) фталазол.
3. Несеп шығару жолдарының инфекцияларында ең эффективті сульфаниламидті препаратқа жатады....
- 1) этазол 2) сульфадимезин 3) уросульфан 4) сульфацидазин 5) стрептоцид

Вариант – 2

1. Жергілікті қолданылатын сульфаниламидті препаратқа .... жатады.
- 1) сульфацетамид 2) сульфадимезин 3) сульфадиметоксин 4) сульфален 5) фталазол
2. Резорбтивті қысқа уақыт әсерлі сульфаниламидті препаратқа ... жатады.
- 1) сульфадимезин 2) сульфадиметоксин 3) сульфален 4) сульфацил –натрий 5) фталазол.
3. Қыстырылған сульфаниламидты белгілеңіз:
- 1) сульфацил-натрий 2) салазодин 3) ко-тримоксазол 4) этазол 5) уросульфан

Өзіндік жұмыс №2

Тақырыбы: Вирустарға қарсы дәрілер. Санырауқұлақтарға қарсы дәрілер.

Мақсаты: келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық – кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен білктілігін қалыптастыру мақсатында, дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұралтартарға жауап беру:

1. Вирустарға қарсы дәрілердің жіктелуі.
2. Вирустарға қарсы дәрілердің әсер ету механизмі.
3. Интерферондардың биологиялық қасиеттері.
4. ЖИТС емдеуге арналған дәрілік құралдар.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 14 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

5. Патогенді санырауқұлақтар тудырган ауруларға қарсы қарсы қаралған дәрілердің жіктелуі.
6. Жүйелі микоздарда қолданатын дәрілер.
7. Шартты-патогенді микроорганизмдердің тудырган ауруларды едеуде қолданылатын препараттар.

Бағдарлама бойынша препараттар: оксолин, ремантадин, ацикловир, ганцикловир, саквинавир, валацикловир, осельтамивир, занамивир, валганцикловир, дарунавир, диданозин, авакавир, тенофовир, идоксуридин, зидовудин, ламивудин, рибавирин, интерфероны: лейкоцитарный, интерферон-альфа 2b, бетаферон, нистатин, каспофунгин, амфотерицин В, гризеофульвин, тербинафин, кетоконазол (низорал), позаконазол, итроконазол, флуконазол, йод препараттары.

Рецепт түрінде жазу:

1. Тұмауды емдеуге арналған ішке қолданатын дәрі.
2. Тұмауды алдын-алатын жағар май түріндегі препарат
3. Ұшықты жергілікті емдейтін препарат.
4. Ұшықты пероральды емдейтін дәрі.
5. Жүйелі микоздарды емдейтін дәрі.
6. ИКТ кандидомикозын емдейтін дәрі.
7. Ишке қолдануға арналған санырауқұлаққа қарсы дәрі.
8. Дерматомикозды емдеуге қолданылатын дәрі.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Интерферондардың биологиялық қасиеттері.
2. Жүйелі микоздарда қолданатын дәрілер.
3. ЖИТС- емінде қолданылатын препарат.

Озіндік жұмыс №3

Тақырыбы: Құрттарға қарсы дәрілер

Мақсаты: келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық – кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен білктілігін қалыптастыру мақсатында, дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Құрттар қарсы заттар. Жіктелуі. Өсер ету механизмі. Қолданылуы.
2. Ішек гельминтозында қолданылатын дәрілер.
3. Ішектен тыс гельминтоздарда қолданылатын дәрілер

Бағдарлама бойынша препараттар: : мебендазол, албендазол, пирантел, левамизол, пиперазин адипинаты, тұндыштырған күкірт, дитразин цитраты, ивермектин, празиквантель, никлосамид

Рецепт түрінде жазу:

1. Иммунитетті қуаттандыратын құрттарға қарсы дәрі.
2. Аскаридозды емдеуге арналған дәрі.
3. Энтеробиозды емдеуге арналған дәрі.
4. Цестодоззды емдеуге арналған дәрі..

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 15 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

5. Бауырдың трематодоздарын емдеуге арналған дәрі (описторхоз).
6. Трихоцефалезді емдеуге арналған дәрі.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын күрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

Вариант №1

1. Ішек цистодозында қолданылатын препарат:

  - 1) фенасал 2) пиперазин адипинаты 3) дитразин 4) вермокс 5) левамизол

2. Кең спектрлі антигельминтті препарат:

  - 1) пиперазин адипинат 2) мебендазол 3) никлозамид 5) празиквантель

3. Пирантель мынадан басқа барлық жағдайда қолданылады:

  - 1) аскаридоз 2) энторобиоз 3) тениоз 4) анкилостомидоз 5) трихостронгилоидоз

4. Пирантель мынадан басқа барлық жағдайда қолданылады

  - 1) метогонимоз 2) аскаридоз 3) энтеробиоз 4) анкилостомидоз 5) трихостонгилоидоз

Вариант №2

1. Иммунитетті қуаттандыратын құрттарға қарсы дәрі:

  - 1) левамизол 2) нафтамон 3) фенасал 4) празиквантель 5) мебендазол

2. Левамизолдың қолдану көрсеткіші: 1) аскаридоз 2) энторобиоз 3) аскаридоз және энторобиоз 4) трихоцефалез 5) аскаридоз және алкилостомидоз
3. Левамизолдың қолдану жиілігі: 1) бір рет 2) 1 тәулік 3) 2-3 күн 4) 1- апта 5) 2-3 апта
4. Мебендазолдың әсер ету механизмі: 1) гельминттердің глюкозаны жұмсауын бұзады 2) жүйке-бұлшықет берілуін тежейді 3) құрттардың бұлшық еттерінің сукцинатдегидрогеназасын тежейді 4) митохондрияларда фосфорилизация процесін тежейді 5) гельминттердің жаскша мембранныңдағы кальций иондарының өткізгіштігін арттырады.

Өзіндік жұмыс №4

Тақырыбы: Педикулезге қарсы дәрілер. Қотырға қарсы дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында педикулезге қарсы дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы занылыштары туралы білім беру.

Тапсырма:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Педикулездың қоздырғыштары.
2. Педикулезде қолданатын дәрілер.
3. Қолдану көрсеткіштері. Дәрілерді қолданудың әдістері.
4. Жанама әсерлердің болу мүмкіндігі. Қотырдың қоздырғыштары.
5. Қотырда қолданатын дәрілер.
6. Қолдану көрсеткіштері. Дәрілерді қолданудың әдістері.
7. Жанама әсерлердің болу мүмкіндігі.

Бағдарлама бойынша препараттар: малатион, перметрин, бензилбензоат, кротамитон, натрия тиосульфат.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 16 беті

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын күрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

:

1. Педикулезге қарсы дәрілердің фармакологиялық қасиеттері.
2. Педикулезге қарсы дәрілерге рецептер жазу.
3. Инсектицидтермен улануда көрсетілетін көмек шаралары.
4. Қотырға қарсы дәрілерге рецептер жазу.

Өзіндік жұмыс №5

Тақырыбы: Антибластомды дәрілер. Радиопротекторлар.

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кенестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында антибластомды дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырма:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Химиопрепараттардың жіктелуі.
2. Синтетикалық ісікке қарсы дәрілер.
3. Антиметаболиттер.
4. Биологиялық және иондық радиацияның ағзага әсері.
5. Сәуле ауруларының патофизиологиясы.
6. Радиоизотоптардың медицинада қолданылуы. Алтын, фосфор, йод - радиоактивті препараттар.

Бағдарлама бойынша препараттар: циклофосфан, циклофосфамид, мефалан, бусульфан, метотрексат, пеметрексед, меркаптопурин, винクリстин, карминомицин, доксорубицин, винкристин, цисплатин, бендомустин, этопозид.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын күрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Синтетикалық ісікке қарсы дәрілерге рецептер жазу.
2. Антиметаболиттерге рецептер жазу.
3. Радиопротекторлардың фармакологиялық қасиеттері.

Өзіндік жұмыс №6

Тақырыбы: Иммундық жүйеге әсер ететін дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кенестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, иммундық жүйеге әсер ететін дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 17 беті

1. Иммуностимуляторлар. Жіктелуі. Әсер ету механизмі, дәрілердің салыстырмалы сипаттамасы.

2. Иммунодепрессанттардың қолдану көрсеткіштері. Иммунодепрессивті терапияның асқынұлары (алғашқы және кейінгі).

Бағдарлама бойынша препараттар: метилурацил, левамизол, препараты тимуса, интерферон, леналидомид, интерферон бета-1b, метотрексат, циклофосфамид, азатиоприн, циклоспорин, такролимус.

Рецепт түрінде жазу:

1. Антигельминтті қасиеті бар иммуностимулятор.
2. Биологиялық тектес иммуностимулятор

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

Вариант – 1

1. Иммуногенезді басатын дәрілерге жатады.... .
1) глюокортикоидтар 2) глюокортикоидтар, цитостатиктер, циклоспорин А 3) димедрол, дипразин, тавегил 4) кромолин натрий, кетотифен 5) адреналин, гидрокортизон, теофиллин.
2. Тимус препараты болып табылатын және Т-лимфоциттерінің жүйесін активтендіретін дәрілерге жатады.... .
1) тактивин, тималин, тимоген. 2) метилурацил, пентоксил, натрий нуклеинаты 3) левамизол 4) пирогенал 5) циклоспорин А.
3. Негізінен Т-супрессорлары мен фагоцитозды активтендіретін иммуностимуляторларға жатады.... .
1) тактивин, тималин, тимоген 2) метилурацил, пентоксил, натрий нуклеинаты
3) пирогенал 4) левамизол 5) циклоспорин А.

Вариант – 2

1. Иммуностимуляторларға жатады.... .
1) циклоспорин А 2) азатиоприн, метотрексат 3) левамизол, тактивин
4) преднизолон, метипреднизолон 5) жень-шень, элеутерококк тұндырмалары
2. Глюокортикоидты гормон тобындағы иммунодепрессанттарға жатады.... .
1) преднизолон, метилпреднизолон 2) левамизол, тактивин 3) циклоспорин А
4) азатиоприн, метотрексат 5) жень-шень, элеутерококк тұндырмалары
3. Иммунодепрессант-цитостатиктерге жатады.... .
1) преднизолон, метилпреднизолон 2) левамизол, тактивин 3) циклоспорин А
4) азатиоприн, метотрексат 5) жень-шень, элеутерококк тұндырмалары.

Озіндік жұмыс №7

Тақырыбы: Аралық бақылау «Жалпы рецептура, жалпы фармакология және жүйке жүйенің шеткегілік бөліміне әсер ететін дәрілер. Микробқа қарсы дәрілер. Иммундық жүйеге әсер ететін дәрілер»

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кенестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 18 беті

қалыптастыру мақсатында дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармаокинетикасының жалпы зандалықтары туралы білім беру.

Тапсырма:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Жалпы рецептура.
2. Дәрілердің әсерінің ағзаның қасиетіне тәуелділігі. Дәрілердің фармакологиялық эффектісінің дәрінің қасиетіне және оны қолдану жағдайына тәуелділігі.
3. Дәрілік құралдардың әсерінің пайда болуына биоритмдердің тигизетін ықпалы. Хронофармакология туралы түсінік.
4. Афферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер.
5. Эфферентті иннервацияға әсер ететін дәрілер.
6. Пуринергиялық синапстарда қозудың берілуіне ықпал ететін дәрілер.
7. Дофаминергиялық синапстагы қозудың берілуіне әсер ететін дәрілер.
8. Этил спирті. Алкоголизмнің әлеуметтік аспектілері.
9. Үйықтататын дәрілер. Эпилепсияға қарсы, тырысуға қарсы, паркинсонизмге қарсы дәрілер.
10. Психотропты дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер.
11. Наркоздық дәрілер.. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
12. Актопротекторлар. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
13. Жалпы қуаттандыратын дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
14. Иммундық жүйеге әсер ететін дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
15. Антибактериалды антибиотиктер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
16. Сульфаниламидтік дәрілер. Синтетикалық антибактериалды дәрілер. Мerezge қарсы дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
17. Педикулезге қарсы дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
18. Қотырға қарсы дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
19. Антиblastomды дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.

Орындау/бағалау түрі: Тест тапсырмаларын орындау

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қарандыз

Тапсыру мерзімі: 7-апта

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау: Тақырыптардың сұрақтары бойынша тест тапсырмалары берілген.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 19 беті

Кредит №4

Өзіндік жұмысы №1

Тақырыбы: Эндокринді бездердің функциясына әсер ететін дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, эндокринді бездердің функциясына әсер ететін дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы занылыштары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Гипофиздің алдыңғы бөлігінің препараттары. Қолдану көрсеткіші.
2. Гипофиздің артқы бөлігінің гормондары.
3. Қалқанша без гормондарының препараттары.
4. Антитиреоидты дәрілер. Тиамазолдың (мерказолил) фармакокинетикасы, қолдану көрсеткіші.
5. Қашшамаңы без гормондарының препараттары. Фосфор мен калий алмасуына әсері. Қолдану көрсеткіші.
6. Ұйқы без гормондарының препараттары.
7. Ұйқы безінің функциясының жетімсіздігі кезінде қолданатын орынбасушы терапиядағы дәрілер.
8. Ұйқы безі ферменттерінің активтілігін тежейтін дәрілер.
9. Инсулин препараттары.
10. Ішке қабылдауға арналған диабетке қарсы препараттар.

Бағдарлама бойынша препараттар: кортикотропин, соматотропин, окtreотид, окситоцин, карбетоцин, питуитрин, интермедин, терлипрессин, десмопрессин, мелатонин; левотироксин натрия, тиамазол, калия йодид; инсулин человеческий: инсулин лизипро, инсулин аспарт, инсулин глулезин, инсулин человеческий рекомбинантный, инсулин детемир, метформин, гликлазид, глибенкламид, ақарбоза, пиоглитазон, глимелеперид, метформин и глимелеперид, саксаглиптин, лираглутид, репаглинид, глюкагон; паратиреоидин, цинакальцет; гидрокортизон, преднизолон, метилпреднизолон, триамцинолон, дексаметазон, бетаметазон, беклометазона дипропионат, флуметазона пивалат, будесонид; дезогестрел, эстрадиола дипропионат, эстриол, дигидрогестерон, норэтистерон этинилэстрадиол, синестрол, прогестерон, оксипрогестерона капронат, кломифен, тамоксифен; тестостерона пропионат, метилтестостерон, тестостерона энантат; нандролон.

Рецепт түрінде жазу:

1. Тууды қуаттандыратын гормонды дәрі.
2. Бүйрек үсті қыртысының қызметін қуаттандыратын гормонды дәрі.
3. Қалқанша безінің гипофункциясында қолданатын дәрі.
4. Бейқантсыз диабетті емдеуге арналған дәрі.
5. Гипертреозда қолданатын дәрі.
6. Ұзак әсерлі инсулин препараты.
7. Гипогликемиялық комада қолданатын дәрі.
8. Эстрогенді активтілігі бар препарат.
9. Екі fazалы пероральды ұрықтануға қарсы дәрі.
10. Эндометриозды емдеуге арналған дәрі.
11. Ішке қабылдауға арналған анаболикалық стероидты дәрі.

ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттін 20 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

Вариант – 1

- Инсулин және синтетикалық гипогликемиялық дәрілердің қолдану көрсеткіші. Жанама әсерлер.
- Әйелдер жыныс гормондарының препараттары. Эстрогендер мен гестагендердің мәні.
- Ұйқы безінің сыртқы секреторлы функцияның жетіспеушілігінде қолданатын дәрілердің жалпы сипаттамасы.

Вариант – 2

- Антиэстрогенді және антигестагенді дәрілер. Қолдануы.
- Ерек жыныс гормондарының препараттары. Андрогендердің ағзага әсері. Қолдану және қолдануға қарсы көрсеткіші. Жанама әсерлері. Антиандрогенді дәрілер.
- Ұйқы безі ферменттерінің белсенділігін тежейтін дәрілердің жалпы сипаттамасы.

Озіндік жұмысы №2

Тақырыбы: Миометрииге әсер ететін дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында миометрииге әсер ететін дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырма:

Сұрақтарға жауап беру:

- Жатырдың жиырылуын қуаттандыратын дәрілер.
- Тууды қуаттандыратын дәрілер.
- Жатыр мойның қеңейтетін дәрілер.
- Жатыр қан кетулерін тоқтататын дәрілер .

Бағдарлама бойынша препараттар:

Рецепт түрінде жазу:

- Тууды қуаттандыратын гормонды дәрі.
- Бета адреномиметиктер тобының препараты- токолитикалық зат.
- Жатыр мойнының тонусын босансытатын простагландиндердің аналогы.
- Жатырдың тонусын күштейтін препарат, қан кетулерде қолданылатын препарат.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

- Миометридің жиырылғыш белсенділігіне әсер ететін дәрілер.
- Негізінен миометридің тонусына әсер ететін дәрілер.
- Жатырдың мойын тонусын төмендететін дәрілер.

Озіндік жұмысы №3

Тақырыбы: Витаминдер мен коферменттер.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттін 21 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызыметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық- кеңестік қызыметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, дәрілермен жедел улануды емдеудің негізгі ұстанымдарының фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар :

Сұрақтарға жауап беру

1. Витаминдердің және коферментті дәрілердің жіктелуі. Фармакологиялық эффектілері.
2. Метаболитті терапиядағы дәрілер ретінде қолданатын витаминдер және коферменттер.
3. Витаминдердің және коферментті дәрілердің спецификалық және бейспецификалық әсері
4. Витаминді жетімсіздік пайда болу себептері. Гипервитаминоз
5. Суда еритін витаминдер. В тобындағы витаминдердің зат алмасудағы ролі.
6. Аскорбин қышқылы. Негізгі фармакологиялық қасиеттері. Қолдануы.
7. Майда еритін витаминдердің препараттары. Ретинол. Негізгі фармакологиялық қасиеттері. Қолдануы .
8. Д витаминнің препараттары. Негізгі фармакологиялық қасиеттері. Қолдануы .
9. Токоферолдар. Антиоксидантты қасиеттері. Негізгі фармакологиялық қасиеттері. Қолдануы.
10. К витаминнің пропараттары. Негізгі фармакологиялық қасиеттері. Қолдануы.

Рецепт түрінде жазу.

1. Қан тоқтататын қасиеті бар витамин.
2. Ағзаны цинга ауруынан сақтайдын витамин.
3. Макроцитарлы анемияда қолданатын дәрі.
4. Антиоксидантті қасиеті бар витаминді дәрі.
5. Поливитаминді препарат

Бағдарлама бойынша препараттар: Тиамин, рибофлавин, кальций пантотенаты, фолий қышқылы, пиридоксин, пиридоксальфосфаты, никотин қышқылы, никотинамид, цианокобаламин, аскорбин қышқылы, кальций пангаматы, рутин; ретинол, эргокальциферол, дигидротахистерол, колекальциферол және Д-3 витамині, токоферол.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Рахитті емдеу үшін қандай витаминдік препарат қолданылады?
2. Неге аскорбин қышқылын қолданған кезде көп мөлшерде суды ішу керек?
3. Антитотықтырғыш витаминді атаңыз.

Өзіндік жұмысы №4

Тақырыбы: Эритропоэзге әсер ететін дәрілер. лейкопоэзге әсер ететін дәрілер.

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызыметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық- кеңестік қызыметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, қан жүйесіне әсер ететін дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттін 22 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

1. Эритропоэзді қуаттандыратын дәрілер. Жіктелуі.
2. Эритропоэзды тежейтін дәрілер. Фармакологиялық қасиеттері.
3. Лейкопоэзді тежейтін дәрілер.
4. Лейкопоэзды қуаттандыратын дәрілер. Қолдануы. Жанама әсерлері.
5. Тромбоксан-простациклин жүйесінің ағзадағы ролі.
6. Плазмаалмасырғыш дәрілердің жіктелуі және парентеральды қоректенуге арналған дәрілер. Қолдануы.
7. Антиагреганттар. Қолдануы. Жанама әсерлері.
8. Антикоагулянттар. Жіктелуі.
9. Гемостатиктердің жіктелуі. Қан тоқтататын дәрілердің әсер ету механизмі.

Бағдарлама бойынша препараттар: ішке қолдануға арналған темір препараттары: темір сульфаты, темір полизомальтозаты, ферковен, цианокобаламин және оның туындылары, фоль қышқылы және оның туындылары, және т.б.; гемопоэзді қуаттандыратын дәрілер: эпoэтин-альфа, -бета, -зета;

парентеральді енгізуге арналған темір препараттары: темірдің гидроксиддекстранды кешені, темір декстранты, темір сахараты, темірдің фоль қышқылымен, вит. В12 және т.б. препараттармен қыстырылған дәрілері, деферазирокс, имифос;

метилурацил, батилол, филграстим, молграмостим; антиагреганттар- ацетилсалацил қышқылы, дипиридамол, пентоксифиллин, абциксимаб, клопидогрел, тикогрелор; антикоагулянттар – гепарин және оның туындылары, дабигатран этексилат, ривароксаван, надропарин кальций, эноксапарин натрий, натрия гидроцитраты, варфарин, неодиумарин; гепарин антагонисті - протамин сульфаты; фибринолитиктер - фибринолизин, стрептокиназа, урокиназа, алтеплаза, тенектеплаза; гемостатиктер - кальций хлориді, кальций глюконаты, серотонин адипинаты; менадион натрий бисульфит, фитоменадион, тромбин, фибриноген, витамин К және т.б. гемостатиктер; аминокапрон қышқылы, аprotinin, транексам қышқылы, этамзилат, эльтромбопат.

Рецепт түрінде жазу:

1. Анемияны емдеуге арналған II буындағы темір препараты.
2. Пернициозды анемияны емдеуге арналған дәрі.
3. Лейкопоэзды қуаттаныратын дәрі.
4. К витаминінің синтетикалық аналогы.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

Вариант – 1

1. Эритропоэзды қуаттандыратын дәрілер. Жіктелуі.
2. Гиперхромды анемияда қолданатын дәрілер. Фармакологиялық қасиеттері.
3. Эритропоэзды тежейтін дәрілер. Фармакологиялық қасиеттері.

Вариант – 2

1. Лейкопоэзды тежейтін дәрілер.
2. Тромбоксан- простациклин жүйесінің ролі.
3. Антикоагулянттар. Жіктелуі. Жанама әсері.

Өзіндік жұмысы №5

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 23 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

Тақырыбы: Антиацидоттық дәрілер. Алкалозды коррекциялауда қолданылатын дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында антиацидоттық дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырма:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Ацидозды коррекциялауда қолданылатын дәрілер.
2. Алкалозды коррекциялауда қолданылатын дәрілер.
3. Фармакологиялық сипаттамасы.

Бағдарлама бойынша препараттар: натрий гидрокарбонаты, натрий хлориді, калий хлориді, кальций хлориді, кальций глюконаты, магний сульфаты, аммоний хлориді.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Метаболитті ацидоз. Себептері. Метаболитті ацидоздың типтері.
2. Ацидозды коррекциялауға арналған парентеральды қолданатын дәрілер.
3. Тұзды ерітінділер арқылы метаболитті алкалозды коррекциялау.
4. Хлорлысутек қышқылды құре тамырға енгізу арқылы метаболитті алкалозды коррекциялау.
5. Алкалозды фармакологиялық коррекциялаудағы басқа да дәрілер.

Озіндік жұмысы №6

Тақырыбы: Плазмаалмастырғыш және дезинтоксикациялық дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында плазма алмастырғыш және дезинтоксикациялық дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырма:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Полиглюкин, реополиглюкин, натрий хлоридтің ерітіндісі. Фармакологиялық сипаттамасы.
2. Препараттардың қолдану көрсеткіштері.

Бағдарлама бойынша препараттар: полиглюкин, реополиглюкин, повидон, изотонды натрий хлоридінің ерітіндісі

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Волекам. Фармакологиялық әсері. Қолдану көрсеткіштері. Қолдану әдісі мен дозасы.
Жанама әсері. Қарсы көрсеткіші. Шығу түрі.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттін 24 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

2. Гемодез. Фармакологиялық әсері. Қолдану көрсеткіштері. Қолдану әдісі мен дозасы. Жанама әсері. Қарсы көрсеткіші. Шығу түрі.
3. Неогемодез. Фармакологиялық әсері. Қолдану көрсеткіштері. Қолдану әдісі мен дозасы. Жанама әсері. Қарсы көрсеткіші. Шығу түрі.
4. Полиглюкин. Фармакологиялық әсері. Қолдану көрсеткіштері. Қолдану әдісі мен дозасы. Жанама әсері. Қарсы көрсеткіші. Шығу түрі.
5. Регидрон. Фармакологиялық әсері. Қолдану көрсеткіштері. Қолдану әдісі мен дозасы. Жанама әсері. Қарсы көрсеткіші. Шығу түрі.
6. Реополиглюкин. Фармакологиялық әсері. Қолдану көрсеткіштері. Қолдану әдісі мен дозасы. Жанама әсері. Қарсы көрсеткіші. Шығу түрі.
7. Энтеродез. Фармакологиялық әсері. Қолдану көрсеткіштері. Қолдану әдісі мен дозасы. Жанама әсері. Қарсы көрсеткіші. Шығу түрі.

Кредит №5 **Өзіндік жұмыс №1**

Тақырыбы: Шеміршек ұлпасындағы алмасуға әсер ететін дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық- кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, шеміршек ұлпасындағы алмасуға әсер ететін дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұраптарға жауап беру

1. Шеміршек ұлпасындағы зат алмасу үрдісінің жалпы фармакологиялық қасиеті.
2. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері.

Бағдарлама бойынша препараттар: алендронат, ибандронат, препараты кальция; афлутон, хондроитина сульфат.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӘЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӘЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Хондропротекторге рецепт жазу.
2. Өсімдік текті хондропротекторге рецепт жазу.

Өзіндік жұмыс №2

Тақырыбы: Бұлшық ет спазмдарында қолданылатын дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық- кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, бұлшық ет спазмдарында қолданылатын дәрілерің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұраптарға жауап беру:

1. Атропин сульфатының әсер ету механизмі.
2. Атропин сульфатының қолданылуы, жанама әсері, қарсы көрсеткіштері.
3. Миорелаксанттар әсер ету механизмі.
4. Деполяризациялық және антидеполяризациялық дәрілер.

ОНТҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттін 25 беті

5. Миотропты спазмолитиктер. әсер ету механизмі. Препараттардың жалпы сипаттамасы.

Бағдарлама бойынша препараттар: баклофен, тизанидин, толперизон

Рецепт түрінде жазу:

1. Ішек, бауыр, бүйрек шанышымаларын жоятын дәрі.
2. Бірыңғай салалы бұлшық етті ұзақ босаңсыйтатын дәрі.
3. Қысқа миорелаксация пайда ететін дәрі.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

- 1) Атропин сульфатының колдану көрсеткішіне жатпайды....
1. Гипоацидті гастрит 2. Бронх демікпесі 3. Ішек, бауыр және бүйрек шанышымасы 4. Асқазан жара ауруы 5. Рефлекторлық брадикардияны алдын- алу
- 2) Деполяризациялық әсерлі миорелаксанттарға .... .
1. Суксамитоний 2. Тубокурарин 3. Пипекуроний 4. Панкуроний 5. Диоксоний

Өзіндік жұмыс №3

Тақырыбы: Подаграға қарсы дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында подаграға қарсы дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырма:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Подаграға қарсы дәрілер. Жіктелуі.
2. Қолдану көрсеткіштері, жанама әсерлері, қолдануға қарсы көрсеткіштері.

Орындау түрі: Презентация, рецептер жазу, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру сөзжұмбақ өндеу әссе жазу

БӨЖ-ді орындау және бағалау критерилері (тапсырманы орындау талаптары):
Силлабусты қара

Тапсыру мерзімдері: Силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай

Әдебиеттер:

Негізгі:

Бақылау:

1. Аллопуринол препаратына рецепт жазу.
2. Бутадион препаратына рецепт жазу.
3. Қандай препараттар подаграның асқынуын тудырады.

Өзіндік жұмыс №4

Тақырыбы: Қақырық айдайтын дәрілер. Жөтелге қарсы дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, қақырық айдайтын дәрілерің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 26 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

1. Қақырық түсіретін дәрілер. Жіктелуі.
2. Рефлекторлы әсерлі қақырық түсіретін дәрілер. Әсер ету механизмі.
3. Тікелей әсерлі қақырық түсіретін дәрілер. Әсер ету механизмі. Салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері.
4. Муколитиктер. Әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері.
5. Қақырық түсіретін және муколитикалық дәрілердің жанама әсері.
6. Жөтелге қарсы дәрілер. Жіктелуі. Орталық әсерлі жөтелге қарсы дәрілер. Ағзаға әсер ету ерекшеліктері. Наркотикалық және бейнаркотикалық типті әсерлі дәрілер.
7. Орталық әсерлі жөтелге қарсы дәрілердің қолдануы және қарсы көрсеткіштері. Кодеинді қолданған кездеңі сактық шаралар.
8. Шеткерлік әсерлі жөтелге қарсы дәрілер және әсер ету механизмі.
9. Жанама әсерлері.

Бағдарлама бойынша препараттар:

бемегрид, кофеин, метиламид этилимидазолдикарбонат, никетамид, цитизин; глауцина гидрохлорид, окселадин, преноксдиазин.

Рецепт түрінде жазу:

1. Муколитикалық активтілігі бар қақырық түсіретін дәрі.
2. Тұнба түріндегі қақырық түсіретін дәрі.
3. Шеткерлік әсерлі жөтелге қарсы дәрі..
4. Жөтелге қарсы дәрі сурфактант түзілуін қуаттандыратын дәрі.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Орталық әсерлі жөтелге қарсы дәрілердің жалпы сипаттамасы.
2. Шеткерлік әсерлі жөтелге қарсы дәрілердің жалпы сипаттамасы
3. Рефлекторлы әсерлі қақырық айдайтын дәрілер
4. Тікелей әсерлі қақырық айдайтын дәрілер

Өзіндік жұмыс №5

Тақырыбы: Бронхоспазмда қолданылатын, лейкотриендік жүйеге әсер ететін дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық- кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, бронхоспазмда қолданылатын, лейкотриендік жүйеге әсер ететін дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Бронхоспазмда қолданылатын препараттар тобы
2. Фармакологиялық смипаттамасы.
3. Лейкотриенді жүйе туралы түсінік.
4. Лейкотриенді жүйенің түзілу циклі.

Бағдарлама бойынша препараттар: изопреналин, сальбутамол, индокатерол, циклесонид, фенотерол, эпинефрин, эфедрина гидрохлорид, ипратропиум бромиді, тиотропий бромиді, аминофиллин, теофиллин, беклометазон дипропионаты, ипратропий бромиді және фенотерол, кромолин натрий, кетотифен, зафирлукаст, монтелукаст, роффумиласт; этанол,

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 27 беті

фуросемид, маннитол, азаметоний бромиді, натрий нитропруссиді, нитроглицерин, альфа-адреноблокаторлар, наркотикалық анальгетиктер

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Лейкотриенді жүйеге әсер ететін бронхоспазмда қолданатын препараттардың фармакологиялық қасиеттері.
2. Зафирлукастқа рецепт жазу.
3. Монтелукастқа рецепт жазу.

Кредит №6

Озіндік жұмыс №1

Тақырыбы: Жүрек қантамыр жүйесінің функциясына әсер ететін дәрілер.

Кардиотоникалық дәрілерү

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық- кенестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, жүрек қан тамыр жүйесінің функциясына әсер ететін дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Кардиотоникалық дәрілер. Жүрек гликозидтері туралы түсінік.
2. Қолдану көрсеткіштері. Жүрек гликозидтерінің биологиялық стандартизациясы. Жүрек гликозидтерінің фармакодинамикасы. Жүрек жиырылғыштығының жиілігіне, күшіне, өткізгіштігіне және қозғыштығына, артериялық және веноздық қысымға, қан айналымының жылдамдығына, қанның минуттық және соқпа көлеміне, бүйректер мен ОЖЖ –ін функцияларына әсери.
3. Жүрек гликозидтерінің әсерінің биологиялық механизмі.
4. Жүрек гликозидтерімен улану, оны емдеу және алдын-алу.
5. Бейгликозидті кардиотоникалық препараттар

Рецепт түрінде жазу:

1. Әсерінің латентті периоды ұзақ препарат.
2. Оймақтудан аз кумуляцияланатын препараты.
3. Ұзақ әсер ететін жүрек гликозиді.
4. Жалынгүлдің препараты

Бағдарлама бойынша препараттар: дигоксин, Строфантин К, коргликон; норэпинефрин, дофамин, эpineфрин, добутамин, амионон, милринон, левосимендан

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

.Вариант – 1

1. Ректальды суппозиторийлер түрінде қолданатын жүрек гликозиді.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттін 28 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

2. Жүрек гликозидтерінің дозасы артып кеткенде қолданатын калий препараты
- 3.Шеткелік тамырлардың спазмында қолданатын дәрі
4. Стенокардия ұстамасын алдын алатын адреноблокаторлар.

Вариант – 2

1. Жалынгүлдің препараты.
2. Кардиогенді шокта қолданатын гликозидті емес кардиотоникалық дәрі.
3. Антиангинальды дәрі ретінде қолданылатын β-адреноблокаторлар.
4. Антиангинальды дәрі кальций каналының блокаторы.

Өзіндік жұмыс №2

Тақырыбы: Құсық шақыратын және құсуға қарсы дәрілер. Ішектің моторикасына әсер ететін дәрілер (іш айдайтын және диареяға қарсы дәрілер)

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-көңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, ас қорыту мүшелерінің функциясына әсер ететін дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Ішек моторикасына әсер ететін дәрілер.Жіктелуі.
2. Құсыққа қарсы дәрілер. Жіктелуі, әсер механизмі. Қолдануы, жанама әсерлері.
3. Іш жүргізетін дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Салыстырмалы сипаттамасы. Қолдануы. Жанама әсерлері.
4. Диареяға қарсы дәрілер.Әсер ету механизмі. Қолдануы.

Бағдарлама бойынша препараттар: апоморфин гидрохlorиді, апрепитант, домперидон, метоклопрамид, ондансетрон; атропина сульфат, папаверина гидрохlorид, дротаверин, лоперамид; ацеклидин, неостигмина метилсульфат; бисакодил, макрогол, глицерол, лактулоза, магний сульфаты, кастор майы, рауфаш тамыры, итшомырттың қабығы, сана жапырақтары.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӘЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӘЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Құсуға қарсы препараттардың қолдану көрсеткіштері
2. Орталық әсері жоқ наркотикалық анальгетиктер тобынындағы диареяға қарсы дәрі

Өзіндік жұмыс №3

Тақырыбы: Семіруде қолданылатын дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-көңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында семіруде қолданылатын дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Тәбет және секрецияға ащылардің қуаттандырғыш әсерінің механизмі. Қолдану көрсеткіштері.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттін 29 беті

2. Анорексигенді дәрілер. Әсер ету механизмі. Дәрілердің сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.

Бағдарлама бойынша препараттар: сибутрамин, орлистат.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Анорексигенді дәрілер. Жіктелуі.
2. Анорексигенді дәрілердің жалпы сипаттамасы.

Өзіндік жұмыс №4

Тақырыбы: Ұйқы безінің функциясының бұзылуында қолданылатын дәрілер.

Ферменттік және антиферменттік дәрілер.

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында семіруде қолданылатын дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы занылыштары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Ферменттік және антиферменттік дәрілер. Қолдану көрсеткіштері.
2. Ұйқы безінің функциясының жетімсіздігі кезіндегі қолданатын орынбасушы терапиядағы дәрілер.
3. Ұйқы безі ферменттерінің активтілігін тежейтін дәрілер. Медицинада қолдануы.

Бағдарлама бойынша препараттар: панкреатин, апротинин

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Ферменттік препараттар. Фармакологиялық қасиеттері. Қолдануы. Қарсы көрсеткіштері. Жанама әсерлері. Қолдану әдісі. Шығарылу түрі.
2. Протелиаза ингибиторлери. Фармакологиялық қасиеттері. Қолдануы. Қарсы көрсеткіштері. Жанама әсерлері. Қолдану әдісі. Шығарылу түрі.

Өзіндік жұмыс №5

Тақырыбы: Холелитолитиктер. Өт айдайтын дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында холелитолитиктердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы занылыштары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Өт айдайтын дәрілер. Жіктелуі, әсер ету механизмі. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
2. Холелитолитиктер. Әсер ету механизмі.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 30 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

3. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.

Бағдарлама бойынша препараттар: урсодеоксихоль қышқылы, атропин, папаверин, магний сульфаты; алатікен препараттары, эссенциале,

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

- Хенодеоксихоль қышқылы. Әсер ету механизмі. Фармакокинетикасы. Қарсы көрсеткіштері. Жанама әсерлері. Бір-бірімен әсерлесу.
- Урсодеоксихоль қышқылы. Әсер ету механизмі. Цитопротективті, гепатопротективті, литолитикалық эффектілер, иммуномодульдеуші әсерлер.
- От айдайтын дәрілердің қолдану көрсеткіштері.

Өзіндік жұмыс №6

Тақырыбы: Мидың қан айналымы бұзылғанда қолданылатын дәрілер.
Антиатеросклеротикалық дәрілер.

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кенестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында мидың қан айналымы бұзылғанда қолданылатын дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы зандалықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар:

Сұрақтарға жауап беру:

- Мидың қан айналымын жақсартатын дәрілер.
- Олардың салыстырмалы сипаттамасы.
- Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
- Атеросклерозға қарсы препараттар, әсер ету механизмі.
- Гиполипидемиялық препараттар. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы, болуы мүмкін жанама әсерлер. Қыстырылған препараттар.
- Мидың қан айналымын жақсартатын дәрілер. Олардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолданылуы. Жанама әсерлері.

Бағдарлама бойынша препараттар: циннаризин, нимодипин, эуфиллин, винпоцетин, қара күие алкалоидтары, кофеин, пентоксифиллин; розувастатин, ловастатин, симастатин, флувастиatin, аторвастиatin, фенофибрат, пармидин, никотин қышқылы, эзетимиб, токоферол ацетаты, аскорбин қышқылы.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын құрастыру.

БӨЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай.

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

- Қаннның агрегациясы мен ұқына ықпал ететін дәрілер.
- Ми қанайналымын жақсартатын дәрілер
- Нейропротекторлық препараттар
- Ми қанайналымын жақсартатын дәрілердің қолданылуы

Өзіндік жұмыс №7

Тақырыбы: Несеп конкреттегін шығаруға арналған дәрілер

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында несеп конкреттегілерін шығаруға арналған дәрілердің фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырма:

Сұрақтарға жауап беру:

1. Несеп тас ауруы. Этиологиясы. Симптоматикасы. Диагностикалау әдістері.
  2. Несеп тас ауруларының фармакотерапиясының принциптері.
  3. Бүйрек шаншымасын басуға арналған дәрілер. Тасты ерітүге және олардың түзілуін алдын алатын дәрілер.
  4. Антибактериалдық дәрілер. Қолдану көрсеткіштері.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын күрастыру.

БӘЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай

Эдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау:

1. Несеп конкреттегінің түзілуін тәжійтін дәрілер және олардың несеппенен шығуын жеңілдететін дәрілер.
  2. Препаратардың жалпы сипаттамасы.

Өзіндік жұмыс №8

Тақырыбы: Дәрілермен жедел улануды емдеудің негізгі ұстанымдары

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық- кеңестік қызметтер көрсету дағдылары мен біліктілігін қалыптастыру мақсатында, дәрілермен жедел улануды емдеудің негізгі ұстанымдарының фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырмалар :

1. Жедел улануды емдеудің жалпы ұстанымдары.
  2. Токсикалық заттардың қанға сінірліуін ұстап қалу
  3. Ағзадан токсикалық заттарды аластату: а) форсирленген диурез
диализ   в) гемосорбция   г) қанды алмастыру.
  4. Сінірліген токсикалық затты зиянсыз ету.
  5. Жедел уланулардың симптоматикалық терапиясы.
  6. Жедел үлануларды алдын-алу.

Рецепт түрінде жаз:

1. Морфинмен уланған кездегі антидот
  2. ФОҚ уланған кездегі антидот.

Орындау/бағалау түрі: Презентация, тақырып бойынша глоссариилер, тест тапсырмаларын күрастыру.

БӘЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қараңыз

Тапсыру мерзімі: силлабуста берілген БӨЖ тапсыру кестесіне сай

Түркістан облысының мемлекеттік мәдениет жаһанында

Бакылау:

1. Металлдардың ауыр тұздармен уланғанда ... улануға бірден бір ем болып табылады.
1) унитиол   2) калий перманганаты   3) фурациллин   4) активтіленген көмір   5) метилен көгі

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 32 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

2. Дәрілермен қатты уланудың емдеу негіздеріне...жатады.

1) удың қанға таралуын тоқтату 2) ағзаға сіңген уды тездетіп шығару 3) жазылғандардың бәрі дұрыс. 4) антидотты терапия әдісімен уды залалсыздандыру 5) уға қарсы қолданылатын заттармен удың күшін азайту

3. Ас қорыту трактысында удың сіңірлугін төмендету үшін қолданатын іш жүргізетін дәріге ... жатады.

1) майсана майы 2) фенолфталеин 3) рауғаш тамырының ұнтағы 4) изафенин 5) магний сульфаты

Озіндік жұмыс №9

Тақырыбы: Араптың бақылау «Атқарушы мүшелердің қызметіне және эндокринді жүйеге, қан жүйесіне әсер ететін дәрілер. Иммундық үрдістерге әсер ететін препараттар» бойынша араптың бақылау.

Мақсаты: Келешек фармацевт мамандарына, медицина қызметкерлері мен жергілікті тұрғындарға ақпараттық-кеңестік қызметтер көрсету дағдыларымен біліктілігін қалыптастыру мақсатында дәрілік құралдардың фармакодинамикасы мен фармакокинетикасының жалпы заңдылықтары туралы білім беру.

Тапсырма:

Сұрақтарға жауап беру:

- Иммундық үрдістерге әсер ететін препараттар
- Шеміршек ұлпасындағы алмасуға әсер ететін дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
- Бұлшық ет спазмдарында қолданылатын дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
- Подаграға қарсы дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
- Қақырық айдайтын дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
- Бронхоспазмда қолданылатын, лейкотриендік жүйеге әсер ететін дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
- Тынысты қуаттандыратын дәрілер. Анықтамасы. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
- Жөтелге қарсы дәрілер. Анықтамасы. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
- Жүрек қан тамыр жүйесінің функциясына әсер ететін дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
- Ас қорыту мүшелерінің функциясына әсер ететін дәрілер. Анықтамасы. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 33 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

11. Семіруде қолданылатын дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
12. Ұйқы безінің функциясы бұзылғанда қолданылатын дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
13. Ферменттік және антиферменттік дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
14. Холелитолитиктер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
15. Мидың қан айналымы бұзылғанда қолданылатын дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
16. Антиатеросклеротикалық дәрілер. Жіктелуі. Әсер ету механизмі. Негізгі фармакологиялық эффектілер. Препараттардың салыстырмалы сипаттамасы. Қолдану көрсеткіштері. Жанама әсерлері.
17. Несеп конкреттерін шығаруға арналған дәрілер
18. Эндокринді жүйенің функциясына әсер ететін дәрілер
19. Қан жүйесіне әсер ететін дәрілер
20. Миометриге әсер ететін дәрілер.
21. Антиацидоттық дәрілер. Алкалозды түзетуде қолданылатын дәрілер
Плазмаалмастырғыш және дезинтоксикациялық дәрілер

Орындау/бағалау түрі: Тест тапсырмаларын орындау

БӘЖ-ді орындау критерилері: Силлабусты қарандыз

Тапсыру мерзімі: 15-апта

Әдебиеттер: 1-Қосымша

Бақылау: тақырыптардың сұрақтары бойынша тест тапсырмалары берілген.

1-Қосымша

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Фармакология:оқу құралы = Фармакология:учебное пособие / Г. М. Пичхадзе [т.б.]. - М. : "Литтера", 2016. - 504 бет
2. Стикеева Р. К. Фармакология-1: оқу құралы / Р. К. Стикеева.-Алматы: Эверо, 2016. - 148 бет.с.
3. Харкевич Д. А. Основы фармакологии: учебник. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 720 с.
4. Аляутдин Р. Н. Фармакология: учебник.- М.: ГЭОТАР - Медиа, 2014.-704 с.
5. Харкевич Д. А. Фармакология:оқулық. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014.-784 бет.
6. Рахимов К. Д. Фармакология :оқуқұралы. - Алматы : ЖШС "Жания-Полиграф", 2014. - 554 бет.с.
7. Орманов, Н. Ж. Фармакология. 1-кітап:оқулық / Н. Ж. Орманов, Л. Н. Орманова. - Алматы: Эверо, 2013. - 656 бет.с.
8. Орманов, Н. Ж. Фармакология. 2-кітап :оқулық / Н. Ж. Орманов, Л. Н. Орманова. - Алматы: Эверо, 2013. - 512 бет.с.
9. Фармакология: учебник / под ред. Р. Н. Аляутдина. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 832 +эл.

Ағылшын тілінде

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы	044-41/ 37 беттің 34 беті
Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	

1. Katzung , Bertram G.Basic and Clinical Pharmacology [Text] : textbook / Katzung Bertram G. - 14 nd ed. - [S. l.] : McGraw-Hill education, 2018. - 1250 p.
2. Goodman end Gilman's , A. The Pharmacological Basis of Therapeutics [Text] : textbook / Goodman & Gilman's A. ; editor L. L. Brunton . - 13 nd ed. - New York : McGraw-Hill Education, 2018. - 1419 p.
3. Whalen Karen Pharmacology : lippincott Illustrated reviews / Karen Whalen ; ed.: Garinda Feild, Rajan Radhakrishnan. - 7th ed. - [s. l.] : Wolters Kluwer, 2019. - 593 p.

Қосымша әдебиеттер

1. Фармакология:нұсқаулық = Фармакология : руководство / Г. М. Пичхадзе [т.б.]. - М.: "Литтерра", 2017. - 640 бет с.
2. Машковский М.Д. Лекарственные средства. 16.-е издание. перераб., доп. и испр. М. Новая волна. 2017. – 1216 с.
3. Микробқа қарсы дәрілердің фармакологиясы: оқу құралы /Т. А. Муминов [ж/б.]; қаз. тіл. ауд. Н. М. Малдыбаева.- Алматы : Литер Принт. Казахстан, 2016.-552 бет. с.
4. Фармакология антимицрбных средств : учеб.пособие / Т. А. Муминов. - Алматы: Литер Принт. Казахстан, 2016.
5. Фармакология:руководство к лабораторным занятиям : учеб. пособие / под ред. Д. А. Харкевича. - 6-е изд., испр. и доп. ; Рек. учебно-методическим объединением по мед. и фарм. образованию вузов России. - М.: ГЭОТАР - Медиа, 2014.- 512 с
6. Рахимов Қ. Д. Фитофармакология. Фармакология - Тезаурус. : оқу құралы = Фитофармакология. Фармакология -Тезаурус : учеб. пособие. - Алматы: ЖШС "Жания-Полиграф", 2015. - 528
7. Фармакология негіздері және рецептурасы : оқулық / М. З. Шайдаров [ж./б.]. - Астана:Ақнұр, 2014. - 398 бет. с.
8. Основы фармакологии с рецептурой: учебник / М. З. Шайдаров [и др.]. - Астана:Ақнұр, 2014. - 406 с.
9. Usmle Step 1. Pharmacology : Lecturer notes / D. Graig [et. al.]. - New York, 2019. - 321 p. - (Kaplan Medical)

Электронды басылымдар

1. Kharkevitch, D. A. Pharmacology:textbookformedicalstudents / D. A. Kharkevitch. - Электрон.текстовые дан. (83.9Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. Диск
2. Фармакология:оку құралы / ред. бас. Г. М. Пичхадзе = Фармакология : учебное пособие / под ред. Г. М. Пичхадзе. - Электрон.текстовые дан. (43.0Мб). - М. : "Литтерра", 2016.
3. Курс лекций по фармакологии для студентов стоматологического факультета. Стикеева Р.К., Коранова Т.С. , 2014 <https://aknurpress.kz/reader/web/1384>
4. Орманов Н.Ж., Сырманова Н.Р., Орманова Л.Н. Жалпы рецептура. Жалпы фармакология- Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/743/
5. Стикеева Р.К. Фармакология – 1 - учебное пособие. - Р.К.Стикеева.- Алматы: Эверо, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/2742/
6. Стикеева Р.К. Фармакология-I.- оқу құралы.- Стикеева Р.К. – Алматы Эверо.- 2020.https://elib.kz/ru/search/read_book/2741/
7. Орманов Н.Ж., Орманова Л.Н. Фармакология-1. Алматы. «Эверо» ЖШС. 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/735/
8. Орманов Н.Ж., Орманова Л.Н. Фармакология-2. «Эверо» ЖШС. Алматы, 2020. https://elib.kz/ru/search/read_book/736/

ОНГҮСТИК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар «Фармакология»	044-41/ 37 беттің 35 беті